

ถ้าสมาคมฟันดาบฯ จะเดินหน้าพัฒนาวงการฟันดาบให้ไปสู่แนวหน้า ก็คงต้องมองดูแบบอย่างของประเทศที่ประสบความสำเร็จ เพื่อให้เห็นความชัดเจนในเรื่องนี้ ผมจึงนำโอลิมปิกมาเป็นต้นแบบ เพราะเห็นว่ากีฬาโอลิมปิกนั้นเป็นกีฬาแห่งมวลมนุษยชาติ เหยียในโอลิมปิกนั้นคือเหรียญรางวัลสูงสุดทางกีฬาที่นักกีฬาต่างปรารถนาและทุ่มเทการซ้อมอย่างหนัก เพื่อให้ตัวเองเป็นนักกีฬาที่ดีที่สุดในโลก เป็นที่กล่าวถึงในฐานะวีรบุรุษของชาติ ถ้าเราจะคิดว่าชาติใดเป็นมหาอำนาจในเรื่องฟันดาบ ก็คงต้องย้อนกลับไปเก็บสถิติของโอลิมปิกตั้งแต่เริ่มแข่งโอลิมปิกยุคใหม่ ฟันดาบนั้นเป็นกีฬาหนึ่งในสี่ชนิดที่จัดในโอลิมปิกสมัยใหม่ครั้งแรกที่กรุงเอเธนส์ ประเทศกรีซ ในปี ค.ศ.1896 ในครั้งนั้นจัดแข่งขันฟอยล์ชาย และเซเบอร์ชาย ในอีกสี่ปีต่อมาจึงบรรจุดาบเอเป้ชายเข้าแข่งขัน ฟอยล์หญิงนั้นบรรจุเข้า ในปี ค.ศ.1924 เอเป้หญิงปี ค.ศ.1996 สำหรับเซเบอร์หญิงเป็นประเภทสุดท้ายที่บรรจุเข้าแข่งในปี ค.ศ.2004 ตารางที่อยู่ข้างล่างคือข้อมูลที่ทำขึ้นเพื่อวิเคราะห์

แรกสุดนั้น ผมดูจากตัวเลขผลรวมของชาติที่ได้เหรียญฟันดาบทุกเหรียญรวมทุกประเภทสูงสุดตั้งแต่จัดแข่งโอลิมปิกครั้งแรกมาถึงครั้งสุดท้ายที่จีนเป็นเจ้าภาพ จัดเรียงตามลำดับปรากฏผลดังนี้

ประเทศที่ได้อันดับหนึ่งคือ อิตาลี ได้เหรียญรวม114 เหรียญ อันดับที่สองคือ ฝรั่งเศส ได้เหรียญรวม115 เหรียญ (ฝรั่งเศสเป็นที่ 2 เพราะเหรียญทองได้น้อยกว่า) อันดับที่สามคือฮังการี ได้เหรียญรวม82 เหรียญ อันดับสี่ถึง 8 เป็นประเทศในยุโรปเกือบทั้งหมดมีคิวบาสอดแทรกเข้าเป็นอันดับที่6 ด้วยจำนวนเหรียญที่ทำได้ 16 เหรียญ คิวบาจึงเป็นประเทศที่น่าสนใจว่าคิวบาทำอะไร อันดับหนึ่ง สอง และสามนั้น ก็คงไม่อยู่เหนือความคาดหมายสักเท่าใด นอกจากนี้ได้นำประเทศในเอเชียเข้ามาให้เห็นด้วย คือจีน เกาหลี และญี่ปุ่น ญี่ปุ่นนั้นเพิ่งจะได้เหรียญฟันดาบในโอลิมปิก2008 เป็นครั้งแรกจากการได้เหรียญเงินในประเภทบุคคลฟอยล์ชาย จาก Ota อีกประเทศหนึ่งที่น่าสนใจคือสหรัฐอเมริกาที่มีการพัฒนาการแบบก้าวกระโดด ซึ่งสหรัฐเพิ่งประสบความสำเร็จในการได้เหรียญทองจากการแข่งขันเซเบอร์บุคคลหญิงในโอลิมปิกสองครั้งหลังนี้เอง สหรัฐมีวิธีการอย่างไร เป็นเรื่องที่น่าสนใจมาก

จากการประมวลผลที่สรุปจากความสำเร็จในภาพรวม ประเทศที่น่าสนใจที่เราควรศึกษาคือ อิตาลี ฝรั่งเศส ฮังการี รัสเซีย เยอรมัน (ห้าอันดับแรก) กับประเทศที่มีการพัฒนาแบบก้าวกระโดดคือ คิวบา สหรัฐ ญี่ปุ่น และประเทศในแถบเอเชียที่น่าสนใจที่ทำให้ยุโรปสะเทือนคือ จีน และ เกาหลี

แต่ถ้าเราวิเคราะห์กันให้ลึกลงไปรายละเอียดแล้วจะเห็นความชัดเจน มีบางอย่างที่บอกเราว่า เหรียญรวมนั้นไม่สามารถตอบคำถามของเราได้ถูกต้องทั้งหมด ดาบที่เริ่มเล่นกันตั้งแต่โอลิมปิกครั้งแรกนั้น มีความแตกต่างกับโอลิมปิกในยุคปัจจุบันเป็นอย่างมาก ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทำให้มีการพัฒนาในวงการดาบเป็นอย่างมาก มีการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่จากที่ใช้กลุ่มคนตัดสิน ก็นำเครื่องตัดสินไฟฟ้าเข้ามาช่วยในการตัดสิน ทำให้วิวัฒนาการของดาบเปลี่ยนไปตั้งแต่บัดนั้น ความสวยงามก็เปลี่ยนไป เป็นความเร็วที่มาก

ขึ้น วิธีการเล่นก็เปลี่ยนไป จากการตัดสินด้วยสายตาใช้ผู้ตัดสินและผู้ช่วยผู้ตัดสินรวม 5 คน ก็มาสู่ยุคไร้สาย สมบูรณ์แบบ ถ้าเราต้องการเห็นมหาอำนาจทางการฟันดาบในยุคใหม่ก็คงต้องเริ่มจากโอลิมปิก 1988 ย้อนหลังกลับไป 20 ปีที่ผ่านมา หลังจากฟันดาบได้เริ่มเปลี่ยนมาเป็น Modern Fencing

ผมได้วิเคราะห์ให้เห็นเบื้องต้นให้เห็นภาพที่ละดาบในรอบ 20 ปีที่ผ่านมาดังนี้

ฟอยล์ชาย อิตาลี ฝรั่งเศส เยอรมัน รัสเซีย เรียงตามลำดับนั้นไม่ทิ้งห่างกันมากนัก สองประเทศแรก เป็นแบบฉบับของฟอยล์มาตรฐานที่สืบเนื่องมายาวนาน เยอรมันเป็นประเทศที่ใช้การประสานผสม เทคนิคระหว่างสองประเทศเข้าด้วยกัน รัสเซีย เกาหลี มีแนวทางการฝึกที่คล้ายกัน ประเทศที่เคย โด่งดังอย่างคิวบา นั้นก็กลับหายไปแบบ ไม่มีชื่อให้เห็นเลย สำหรับจีนนั้นทำได้สูงสุดแค่เหรียญเงิน ประเทศที่มีพัฒนาการน่าจับตามองคือญี่ปุ่น ทำไมญี่ปุ่นถึงก้าวขึ้นมาอยู่ในระดับฟอยล์ในแนว หน้า เมื่อ 4 ปีก่อนผมได้มีโอกาสเห็นทีมฟอยล์ของญี่ปุ่นเล่นที่ เตอร์กี ในครั้งนั้นทีมญี่ปุ่นคว้า แชมป์กีฬามหาวิทยาลัยโลก ผมได้เห็นความเปลี่ยนแปลงของทีมญี่ปุ่นจากการจ้างผู้ฝึกสอนชาว ยูเครน ที่ทำทีมให้ญี่ปุ่นในเวลานั้นแข็งแกร่งขึ้นทันตาเห็น และโดดเด่นจนสามารถโค่นอิตาลีลงได้

ฟอยล์หญิง อิตาลีเป็นมหาอำนาจที่ทิ้งคู่แข่งขาดลอย อิตาลีสร้างทีมหญิงตลอด 20 ปีที่ผ่านมา แข็งแกร่งน่ากลัว ล่าสุด Maria Valentina Vezzali คว้าเหรียญทองโอลิมปิกมาครองโดยเอาชนะ แชมป์โลกชาวเกาหลี Nam Hyunhee

ในภาพรวมของฟอยล์ มหาอำนาจในเรื่องดาบที่ต้องนำมาศึกษาว่าเขาทำอะไร คือ อิตาลี ประเทศ ที่น่าสนใจคือ ญี่ปุ่น เกาหลี

เอเป้ชาย ฝรั่งเศสได้แสดงศักยภาพเหนือคู่แข่งลำดับสองอย่างอิตาลีขาดลอยในเรื่องจำนวนเหรียญ รวม ฝรั่งเศสทำได้ถึง 10 เหรียญ ในขณะที่อิตาลีทำได้ 4 เหรียญ แต่เป็นเหรียญทองถึง 3 เหรียญ ห้าง เหรียญทองของฝรั่งเศสเพียงเหรียญเดียว จะมองข้ามอิตาลีไปคงลำบากเหมือนกัน แต่สำหรับ ฝรั่งเศสนั้นเรียกได้ว่าดาบเอเป้เป็นดาบของฝรั่งเศสก็ว่าได้ ในช่วงยุค 2000 ดาบเอเป้ของฝรั่งเศส ตกต่ำมาก ไม่ประสบความสำเร็จที่ Sydney ครั้งนี้น่าจะเป็นปัญหาจากภายในทีมผู้ฝึกสอน แต่ หลังจากนั้นทีมฝรั่งเศสก็กลับมาเกรียงไกร แม้ว่าในประเภทบุคคลจะถูกรัสเซีย และ สวิตเซอร์แลนด์ดับรัศมีอยู่บ้าง แต่ก็ต้องถือว่าฝรั่งเศสคือมหาอำนาจสำหรับดาบเอเป้ชาย ในโอลิมปิกที่เอเธนส์นักดาบจีน Lei Wang ได้แสดงความโดดเด่น ด้วยการปราบแชมป์เก่าโอลิมปิกชาว รัสเซีย Pavel Kolobkov ไปอย่างเหนือชั้นจนเชื่อว่าเขาจะสร้างประวัติศาสตร์ในการคว้าเหรียญทอง บุคคลชายเป็นเหรียญแรกให้กับจีน หลังจาก Luan Jujie ได้สร้างเหรียญทองบุคคลในประเภทฟอยล์ หญิงมาแล้วในโอลิมปิก 1984 แต่เมื่อถึงรอบเข้าชิงชนะเลิศที่ต้องพบกับ Marcel Fischer นักดาบ ชาวสวิต กลับกลายเป็นหนึ่งคนละม้วน Lei Wang เล่นไม่ออกเลยเขาเล่นต่างจากรอบ Semi โดย

สิ้นเชิงกลายเป็น Fischer ที่สร้างประวัติศาสตร์ให้กับประเทศสวิตเซอร์แลนด์แทนด้วยการคว้าเหรียญทองพันดาบแรกให้กับประเทศ

เอเป่หญิง ฝรั่งเศสเป็นมหาอำนาจ ตามด้วย ฮังการี แบบไม่ทิ้งห่าง ทั้งสองประเทศได้เหรียญทองเท่ากันที่ 2 เหรียญในระดับโอลิมปิก นักดาบที่โดดเด่นมากๆของฝรั่งเศสคือ Laura Flessel-Colovic ราชินีแห่งการแทงเท้า เธอเข้ารอบสี่ในโอลิมปิกถึงสามครั้ง และเข้าชิงถึงสองครั้งแต่ประสบความสำเร็เพียงครั้งเดียวในการเข้าชิงครั้งแรกของเธอที่เจอกับเพื่อนร่วมชาติ Valérie Barlois ในโอลิมปิกปี 1996 สรุปแล้วเธอได้เหรียญครบทั้งสามเหรียญคือ ทอง เงิน และทองแดง ในทางกลับกัน Timea Nagy จากฮังการีกลับทำได้ดีกว่าเธอได้เข้าชิง 2 ครั้งและเป็นแชมป์ทั้งสองครั้ง ในปี 2000 และปี 2004 ชาวฮังการีถือว่าเธอเป็นวีรสตรี ปัจจุบันกำลังหาทางเอาดีทางการเป็นผู้ฝึกสอน สองประเทศนี้มีตัวตายตัวแทนเยอะครับ โอลิมปิกครั้งล่าสุด ฮังการีก็สามารถคว้าเหรียญทองแดงมาได้ จาก Ildiko Dr Mincza สำหรับแชมป์โอลิมปิกหญิงคนล่าสุด Britta Heidemann จากเยอรมัน ผมเคยตัดสินเธอ ใน Grand Prix ที่นานกิงเธอเล่นดาบสไต์ล้อยไม่เป็น ลุยแหลก ใจถึง เป็นนักดาบหน้าตาดีครับระดับนางแบบ

ในภาพรวมของเอเป่ มหาอำนาจในเรื่องดาบที่ต้องนำมาศึกษาว่าเขาทำอะไรคือ ฝรั่งเศส อิตาลี และฮังการี(เฉพาะผู้หญิง)

เชเบอร์ชาย มีความใกล้เคียงกัน ในการเป็นมหาอำนาจดาบเชเบอร์ ฝรั่งเศสจะข่มขู่แข่งอยู่เล็กน้อย ฝรั่งเศสเหนือกว่า รัสเซียแต่ไม่มากนัก อันดับตั้งแต่ 1-5 ต้องบอกว่าสู้สิ ในภาพของเหรียญรวม ฝรั่งเศสเหนือกว่าอิตาลีเล็กน้อย จีน ได้ 1 เหรียญทองจาก Zhong Man ในโอลิมปิกครั้งที่ผ่านมา ทำให้จีนก้าวมาอยู่แถวหน้า อิตาลีนั้นก็ได้ 1 เหรียญทองเท่ากันกับจีน จากนักดาบจอมเทคนิค Aldo Montano ในโอลิมปิก 2004 ซึ่งวันนั้นผมก็นั่งดูอยู่ในสนามรู้สึกสงสาร Zsolt Nemcsik นักดาบฮังการีจับใจเพราะเขาน่าจะชนะเป็นแชมป์โอลิมปิกปี 2004 ไปแล้ว แต่วันนั้นเจอกับเทคนิคลื่นๆของ Montano ทำให้เขาพลาดแชมป์ไปอย่างเหลือเชื่อทั้งที่เป็นฝ่ายนำมาตลอด สุดท้ายชนะกันที่ 15-14 ถ้าไม่เช่นนั้นฮังการีจะมีเหรียญทองเท่ากันกับ ฝรั่งเศส และ รัสเซีย ที่น่าสังเกตคือผู้ฝึกสอนของ Montano ในครั้งนั้นเป็นผู้ฝึกสอนคนเดียวกับที่ฝึกสอนให้กับ Zhong ลองอ่านบทความของศูนย์ปันดูครับ และเป็นข้อสังเกตอีกเรื่องหนึ่งปกติแล้วเยอรมันนั้นไม่เก่งเรื่องเชเบอร์เลย ถ้านับตั้งแต่โอลิมปิก 1988 มาเยอรมันไม่เคยได้เหรียญเชเบอร์แม้แต่เหรียญเดียว (ตั้งแต่เริ่มแข่งพันดาบในโอลิมปิก เยอรมันได้เหรียญเงินเชเบอร์ 1 เหรียญ และไม่เคยได้อีกเลย ครั้งนั้นได้จาก Gustav Casmir ในโอลิมปิกปี 1906) เพิ่งมาได้จากโอลิมปิก 2000 โดยได้ 2 เหรียญทองแดง ทั้งสองเหรียญที่ได้นั้นกำลังสำคัญมาจากเจ้าฟ้างпонน้อย วีระเดช คอชนีษ์ นี่แหละครับ ที่ทำให้ได้เหรียญทองแดงบุคคลและประเภททีม ต้องยอมรับว่าวีระเดช เก่งจริงๆ ผมเจอวีระเดชเป็นครั้งแรกก็ที่หน้าฮอลแข่งขันไอ

ลิมปิก ที่ Sydney นี่ละครับ ยังได้คุยกันในฐานะคนไทยและก็อวยพรให้เขาได้รับชัยชนะ แต่ผมไม่ได้อยู่ดูวันที่วิระเดชลงแข่งในรอบรองชนะเลิศ รู้สึกเสียดายมาจนถึงบัดนี้ สำหรับวิระเดชเป็นตัวอย่างที่ดีครับทำให้เรามีความเชื่อว่า มีความเป็นไปได้สำหรับคนไทย

เซเบอร์หญิงมหาอำนาจต้องยกให้กับสหรัฐอเมริกา เซเบอร์หญิงเพิ่งได้รับการบรรจุในโอลิมปิกเมื่อปี 2004 รวมทุกเหรียญในการแข่งขัน 9 เหรียญ สหรัฐคว้าไปถึง 6 เหรียญ เป็นเหรียญทองในประเภทบุคคล 2 เหรียญ ชื่อนาสังเกตุ ในการแข่งขันโอลิมปิกครั้งล่าสุดนั้น สหรัฐคว้าไปทั้งที่ 1, 2 และ 3 แต่น่าแปลกก็คือในประเภททีมนั้นกลับกลายเป็นที่ 3 และกลายเป็น Ukraine ที่คว้าแชมป์ไป มีสองสิ่งที่วิเคราะห์ได้ก็คือความเป็นตัวของตัวเองของนักกีฬาสหรัฐฯนั้นมีอัตราสูงมากเมื่อรวมเป็นทีมแล้วทำให้ลำบากในการควบคุม หรือ การเล่นในทีมเล่นเต็มระยะสั้นไม่ดี (ประมาณ 5-7 เต็มกรณีต้องไล่เต็ม) มีความฉลาดในการเล่นเต็ม 15 เต็มในรอบบุคคลมากกว่า อันนี้เป็นความคิดเห็นส่วนตัวครับ เรื่องของทีมสหรัฐเป็นเรื่องที่ต้องนำมาเป็นกรณีศึกษา เมื่อครั้งโอลิมปิก 2000 ทีมสหรัฐถือว่าเป็นทีม No Name พอมาถึงโอลิมปิก 2004 เซเบอร์หญิงก็เริ่มประกาศศักดาเดช ด้วยการกระโดดการแข่งขันเซเบอร์บุคคลหญิงครั้งแรกของโอลิมปิก ด้วยการคว้าทั้งเหรียญทอง และทองแดง ปี 2008 ก็มาคว้าเหรียญไปครองครบ 3 เหรียญทั้ง ทอง เงิน และทองแดง อาจจะผิดหวังเล็กๆที่ไม่ได้เหรียญทองในประเภททีม และไม่ใช่ว่าเซเบอร์อย่างเดียวที่ประสบความสำเร็จทีมพอลแลนด์สหรัฐและทีมเซเบอร์ชายก็คว้าเหรียญเงินมาครอง ผมว่าดูทีมสหรัฐให้ดีละครับในโอลิมปิก 2012 ที่ลอนดอนทีมจากยุโรปและเอเชียอาจถึงกับสะอื้น

ในภาพรวมของเซเบอร์ มหาอำนาจในเรื่องดาบที่ต้องนำไปศึกษาคือ ฝรั่งเศส รัสเซีย อังกฤษ และโดยเฉพาะทีมที่มีวิวัฒนาการแบบก้าวกระโดดอย่างทีมสหรัฐ

สรุปของสรุปในบทความนี้ผมเพียงต้องการหาคำตอบเพียงว่าใครคือมหาอำนาจฟันดาบ และเชื่อว่าถ้าทำแบบนี้โดยนำผลจาก World Championship ที่มีแข่งทุกปี (เว้นปีไหนที่มีโอลิมปิกไม่จัด) ก็คงจะได้ผลไม่แตกต่างไปกว่านี้ ไม่ว่าเราจะใช้ผลรวมของเหรียญที่เก็บสถิติมาตั้งแต่ปี คศ.1896 หรือใช้ผลที่เริ่มตั้งแต่ฟันดาบที่เปลี่ยนไปเป็น Modle Fencing ตั้งแต่ปี 1988 เราก็ได้เห็นมหาอำนาจของดาบในกลุ่มเดิม คือ อิตาลี ฝรั่งเศส อังกฤษ รัสเซีย มีที่น่าสนใจเป็นพิเศษก็คือ สหรัฐ ญี่ปุ่น ส่วนกรณีศึกษาเพิ่มเติมคือ ยูเครน จีน เกาหลี ซึ่งในการสัมมนาผมจะนำประเทศเหล่านี้ไปวิเคราะห์ให้เห็นแนวทางของเขา เพื่อที่เราจะสามารถสร้าง Road Map ของเราเองได้ครับ

	Event	Nation	Gold	Silver	Bronze	All	Rank
MF		ITA	3	1	2	6	1
		FRA	3	1	1	5	2
		GER	2	3		5	3
		RUS	2		3	5	4
		KOR	1			1	5
		CHN		2		2	6
		CUB		1	2	3	7
		POL		1	1	2	8
		EUN		1		1	9
		JPN		1		1	9
		HUN			1	1	11
WF		ITA	7	3	4	14	1
		GER	2	3	3	8	2
		ROM	1	1	1	3	3
		RUS	1			1	4
		POL		1	1	2	5
		CHN		1		1	6
		USA		1		1	6
		KOR		1		1	6
		EUN			1	1	9
		HUN			1	1	10
ME		FRA	4	4	2	10	1
		ITA	3		1	4	2
		GER	2	1	1	4	3
		RUS	2	1	3	6	4
		SUI	1			1	5
		HUN		2	1	3	6
		CUB		1	1	2	7

	EUN		1		1	8
	POL		1		1	8
	CHN		1		1	10
	KOR			1	1	11
	Unif			1	1	11
	ESP			1	1	11
WE	FRA	2	2	3	7	1
	HUN	2		2	4	2
	SUI		2		2	5
	ITA		1		1	6
	RUS	2		1	3	3
	CHN			1	1	8
	GER	1	1		2	4
	ROM		1		1	6
MS	FRA	3	3	3	9	1
	RUS	3	2	1	6	2
	HUN	2	3		5	3
	ITA	1	2	4	7	4
	ROM	1		1	2	5
	Unif	1			1	6
	CHN	1			1	6
	POL		1		1	8
	USA		1		1	8
	GER			2	2	10
	UKR			1	1	11
WS	USA	2	1	3	6	1
	UKR	1			1	2
	CHN		2		2	3

ข้อมูล ประเทศที่ได้เหรียญพื้นดาบรวมทุกประเภท8 อันดับแรก ข้างล่าง
เป็นประเทศที่น่าสนใจ

Nation	Gold	Silver	Bronze	All	Rank
ITA	45	38	31	114	1
FRA	41	40	34	115	2
HUN	34	22	26	82	3
RUS	27	17	21	65	4
GER	13	15	11	39	5
CUB	5	5	6	16	6
POL	4	9	9	22	7
ROM	3	4	7	14	8
CHN	2	6	1	9	15
KOR	1	1	1	3	21
JPN		1		1	
USA	2	7	11	20	16